

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень по
Рафалівському надлісництві філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси
України»

на доцільність проведення в них суцільних санітарних рубок

"19" 02 2025 р.

селище Рафалівка
Вараський район
Рівненської області

Нами, комісією на підставі поданого виклику філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» №1892/34.4.1-2025 від 12.02.2025 року та наказу в складі: начальника відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Володимира КАСЯНЧУКА, провідного інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП "Київлісозахист" Тамари МАЦКОВОЇ, інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП "Київлісозахист" Ярослава БІЛОТІЛА, провідного інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП "Київлісозахист" Вікторії ОРЕШКО, за участю начальника Рафалівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси «України» Сергія ПЕТРУКА, та лісничих Рафалівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси «України», а саме: лісничого Собіщицького лісництва Вадима ГУБЕНІ, лісничого Красносільського лісництва Володимира ЧАБАНА, лісничого Телковицького лісництва Віктора БЛИЩИКА, лісничого Полицького лісництва Дмитра ПАЩУКА, радника начальника Вараської міської Військової адміністрації Максима ГУРИ, заступника голови Володимирецької селищної територіальної громади Арсена КОТОВИЧА, голови Полицької сільської територіальної громади Миколи ОЗЕРУГИ, було проведено лісопатологічне обстеження насаджень Рафалівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси «України» на предмет призначення в них суцільних санітарних рубок (далі – ССР) у відповідності до п 30 «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. №555 (далі – СПЛУ) на 2024 рік.

- Таксаційна характеристика (всі лісництва,) згідно матеріалів базового лісовпорядкування 2019 року за станом на 01.01.2020 року:

Телковицьке лісництво

Квартал 11, виділ 19, площа виділу 2,8 га (в рубку кв.11, вид.19(1), площа 0,5 га) склад насадження 8Сз1Яле1Бп, вік 70 р, повнота 0,70, ТЛУ-В4ДС, бонітет 2, середня висота 21 м, середній діаметр 26 см, запас на 1 га 280 м3/га, категорія захисності – експлуатаційні(4). Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Собіщицьке лісництво

Квартал 6, виділ 5, площа виділу 1,6 га (в рубку кв.6, вид.5(1), площа 0,3 га) склад насадження 10Сз+Сб+Бп, вік 50 р, повнота 0,70, ТЛУ-А2С, бонітет 3, середня висота 14 м, середній діаметр 16 см, запас на 1 га 155 м³/га, категорія захисності – експлуатаційні (4). Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 36, виділ 7, площа виділу 6,0 га (в рубку кв.36, вид.7(1), площа 0,4 га) склад насадження 10Сз+Бп, вік 70 р, повнота 0,80, ТЛУ-ВЗДС, бонітет 1, середня висота 25 м, середній діаметр 26 см, запас на 1 га 435 м³/га, категорія захисності – експлуатаційні (4). Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 43, виділ 4, площа виділу 3,6 га (в рубку кв.43, вид.4(2), площа 0,4 га) склад насадження 4Влч2Бп1Яле1Сз2Гз+Ос, вік 75 р, повнота 0,60, ТЛУ-С4ВЛО, бонітет 2, середня висота 24 м, середній діаметр 26 см, запас на 1 га 250 м³/га, категорія захисності – експлуатаційні (4). Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено. Акт виявлення розбіжності по породному складу по матеріалах лісовпорядкування додається.

При проведенні обстеження встановлено, що основною причиною всихання даних насаджень є ураження **стовбуровими шкідниками**. Сухостійні і всихаючі дерева сосни заселені, а в більшій частині відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників (при відлущенні відмерлої кори чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо). На підстилці ділянок було виявлено значну кількість опалих пагонів сосни, що свідчить про заселення дерев малим і великим сосновими лубоїдами. На дуже ослаблених деревах наявні ознаки заселення вищезгаданих шкідників, льотні отвори, V - VI категорія стану дерев сосни повністю відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників. Осередки стовбурових шкідників виявлені, на них складені повідомлення про погіршення санітарного стану.

При обстеженні було встановлено, що повнота даних насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти насаджень згідно встановленого показника у відповідності п. 27 абзац 2, СПЛУ насадження потребують ССР. Рубки необхідно провести протягом 2025 року.

Згідно матеріалів пробних площ обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 51-74 % запасу деревини.

Спеціалістам Рафалівського надлісництва, при виявленні нових осередків шкідників у лісових насадженнях, в найкоротші термін проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Красносільське лісництво

Квартал 52, виділ 14, площа виділу 9,1 га (в рубку кв.52, вид.14(8), площа 0,9 га) склад насадження 6Сз(70)3Сз(50)1Бп, вік 70 р, повнота 0,60, ТЛУ-А3С, бонітет 2, середня висота 20 м, середній діаметр 26 см, запас на 1 га 210 м³/га, категорія захисності – експлуатаційні(4). Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено. Акт про лісову пожежу відсутній.

Квартал 53, виділ 22, площа виділу 0,7 га (в рубку кв.53, вид.22, площа 0,7 га) склад насаджень 9Сз1Бп, вік 36 р, повнота 0,70, ТЛУ-А2С, бонітет 2, середня висота 11 м, середній діаметр 12 см, запас на 1 га 110 м³/га, категорія захисності – експлуатаційні(4). Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень представлено. Акт про лісову пожежу відсутній.

Квартал 53, виділ 27, площа виділу 4,3 га (в рубку кв.53, вид.27(5), площа 0,7 га) склад насаджень 9Сз1Бп, вік 64 р, повнота 0,75, ТЛУ-А2С, бонітет 2, середня висота 19 м, середній діаметр 20 см, запас на 1 га 260 м³/га, категорія захисності – експлуатаційні(4). Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень представлено. Акт про лісову пожежу відсутній.

Квартал 53, виділ 28, площа виділу 7,7 га (в рубку кв.53, вид.28(10), площа 0,6 га) склад насаджень 10Сз+Бп, вік 49 р, повнота 0,70, ТЛУ-А2С, бонітет 2, середня висота 15 м, середній діаметр 18 см, запас на 1 га 190 м³/га, категорія захисності – експлуатаційні(4). Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень представлено. Акт про лісову пожежу відсутній.

Дані насаджень практично повністю всохли та втратили технічну якість деревини внаслідок пошкодження лісовою пожежею в минулі роки. Насаджень першочергово потребують поліпшення санітарного стану так, як є осередками розмноження стовбурових шкідників.

Під час обстеження встановлено, що насаджень втратили свої лісогосподарські та захисні властивості. Являються біологічно нестійкими з нерівномірною повнотою. Кореневі лапи та кореневі шийки дерев з ознаками обпалу (в окремих випадках більше $\frac{3}{4}$ периметра стовбура), висота нагару сягає від 0,5 до 2,5 м.

Сухостійні і всихаючі дерева сосни заселенні, а в більшій частині відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників (при відлущенні відмерлої кори чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо). На підстилці ділянок було виявлено значну кількість опалих пагонів сосни, що свідчить про заселення дерев малим і великим сосновими лубоїдами. На дуже ослаблених деревах наявні ознаки заселення вищезгаданих шкідників, льотні отвори, V - VI категорія стану дерев сосни повністю відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників.

При обстеженні було встановлено, що повнота даних насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти насаджень згідно встановленого показника у відповідності п. 27 абзац 2, СПЛУ насаджень потребують ССР. Рубки необхідно провести протягом 2025 року.

Згідно матеріалів пробних площ обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 83-100 % запасу деревини.

Полицьке лісництво

Квартал 17, виділ 8, площа виділу 2,3 га (в рубку кв.17, вид.8(2), площа 0,8 га) склад насаджень 10СзК+Бп, вік 56 р, повнота 0,70, ТЛУ-В2ДС, бонітет 1, середня висота 21 м, середній діаметр 24 см, запас на 1 га 300 м³/га, категорія захисності – уздовж автомобільних доріг (3). Повідомлення про погіршення санітарного стану насаджень представлено.

Квартал 18, виділ 2, площа виділу 4,4 га (в рубку кв.18, вид.2(3), площа 0,6 га) склад насаджень 10Сз+Бп, вік 65 р, повнота 0,70, ТЛУ-В2ДС, бонітет 1, середня висота 24 м, середній діаметр 32 см, запас на 1 га 370 м³/га, категорія захисності –

експлуатаційні (4). Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 18, виділ 3, площа виділу 11,4 га (в рубку кв.18, вид.3(2), площа 0,7 га) склад насадження 10СзК+Бп, вік 57 р, повнота 0,70, ТЛУ-А2С, бонітет 1, середня висота 19 м, середній діаметр 20 см, запас на 1 га 245 м³/га, категорія захисності – експлуатаційні (4). Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Квартал 18, виділ 12, площа виділу 7,2 га (в рубку кв.18, вид.12(6), площа 0,9 га) склад насадження 10СзК+Бп, вік 57 р, повнота 0,60, ТЛУ-В2ДС, бонітет 1, середня висота 19 м, середній діаметр 24 см, запас на 1 га 230 м³/га, категорія захисності – уздовж автомобільних доріг (3). Повідомлення про погіршення санітарного стану насадження представлено.

Лісові насадження було пошкоджено внаслідок аварії та стихійного лиха – буреломами та вітровалами, внаслідок сильних поривчастих вітрів, які пройшли в лісових масивах Рафалівського надлісництва 2024 року.

Спостерігається значна частина дерев IV категорії, з вивернутою на поверхню ґрунту кореневою системою, велика кількість зламаних навпіл стовбурів та пошкоджених верхівок, крон дерев та стовбурів з нахилом від своєї осі більш як на 30 градусів. За рахунок чого, створюється дуже велика захаращеність.

Насадження швидко втрачають свої лісогосподарські та захисні властивості. В насадженнях швидкими темпами проходить накопичення низькосортної деревини. Санітарний стан даних насадження визнано незадовільним.

При обстеженні було встановлено, що повнота даних насаджень після умовної рубки призведе до зменшення повноти насадження нижче встановленого показника. У відповідності до п. 27 абзац 2 СПЛУ дане насадження потребує ССР. Дані рубки необхідно провести протягом 2025 року.

Згідно матеріалів пробних площ обов'язковому вирубуванню підлягає відповідно 47-68 % запасу деревини.

Висновки та пропозиції:

1. Обстежені насадження створюють незадовільний санітарний стан, деревина втрачає свої технічні якості, проходить розповсюдження стовбурових шкідників.

2. Для наведення належного санітарного стану, з метою запобігання розповсюдження шкідників та хвороб лісу, недопущення втрат технічної якості деревини провести суцільні санітарні рубки на площі – **7,5 га**.

3. З метою обмеження негативного впливу на стан лісів та їх відтворення на кожну ділянку, до початку рубки, скласти карту технологічного процесу розроблення лісосік, яка з урахуванням конкретних умов повинна відображати природоохоронні (запобігання ерозії ґрунтів, збереження підросту тощо), лісівничі та організаційні вимоги.

4. Рубки провести згідно вимог СПЛУ.

5. В осередках стовбурних шкідників проводити рубки згідно термінів та норм передбачених СПЛУ, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

6. Очистку лісосіки від порубкових залишків провести дотримуючись правил пожежної безпеки в лісі.

7. На зрубках провести лісокультурні заходи згідно типу лісорослинних умов, з дотриманням «Правил відтворення лісів» затверджених постановою КМУ від

01.03.2007 р. №303. В осередках кореневої губки та комплексу стовбурових шкідників створити лісові культури, які запобігатимуть подальшому їх розповсюдженню, тобто вирощування біологічно стійких насаджень.

8. Лісовій охороні Рафалівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси «України» вести лісопатологічний моніторинг за санітарним станом насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб, і в першу чергу під час проведення ССР, вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

9. Спеціалістам Рафалівського надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси «України», при виявленні червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.

10. Лісопатологічне обстеження спеціалістами лісозахисту було проведене 19.02.2025 року.

До акту додаються додатки:

- № 6 СПЛУ ;
- №7 СПЛУ ;
- планчики ділянок;

Акт складено в 3-х примірниках.

1-й – філії «Рівнелісозахист»;

2-й – Рафалівське надлісництво філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси «України»

3-й – Північно-Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства.

Акт підписали:

Начальник відділу
мисливського господарства,
охорони та захисту лісів
Північно-Західного
міжрегіонального управління
лісового та мисливського господарства

Володимир КАСЯНЧУК

Провідний інженер – лісопатолог
сектору нагляду, обліку і
прогнозу філії «Рівнелісозахист»
ДСЛП «Київлісозахист»

Тамара МАЦКОВА

Провідний інженер – лісопатолог
сектору нагляду, обліку і
прогнозу філії «Рівнелісозахист»
ДСЛП «Київлісозахист»

Вікторія ОРЕШКО

Інженер – лісопатолог
сектору нагляду, обліку і
прогнозу філії «Рівнелісозахист»

ДСЛП «Київлісозахист»

Ярослав БІЛОТІЛ

Начальник Рафалівського надлісництва
філії «Поліський лісовий офіс»
ДП «Ліси «України»

Сергій ПЕТРУК

Лісничий Собіщицького лісництва

Вадим ГУБЕНЯ

Лісничий Красносільського лісництва

Володимир ЧАБАН

Лісничий Телковицького лісництва

Віктор БЛИЩИК

Лісничий Полицького лісництва

Дмитро ПАЦУК

Радник начальника Вараської міської
Військової адміністрації

Максим ГУРА

Заступник голови Володимирецької
селищної територіальної громади

Арсен КОТОВИЧ

Голова Полицької сільської
територіальної громади

Микола ОЗЕРУГА